زینی وەرتێ و گەمە چەپەڵەکانی تورکیای داگیرکەر … ئەحمەد رەجەب

چەندین ساڵە تورکیا لە هەوڵدانە بۆ زیندوکردنەوەی خەلافەتی عوسمانیلییەکان و بووەتە وڵاتێکی داگیرکەرو نموونەش زۆرن و لە سەرەتادا بە داگیرکردنی قوبرس دەستپێکردو لە پاشان خەڵکی باکوری کوردستانی قەلاچو کردو ئینجا عەفرین و سەری کانی وشارو شارۆچکەکانی رۆژئاواو روبەرێکی فراوان لە خاکی باشوری داگیرکردو رژێمە سەرکوتکەرو رەگەزپەرستەکەی رەجەب تەیب ئەردۆگان بەوانەش نەوەستاوەو لە هەموولایەك هەوڵی داگیرکردنی زۆرترەو هێوڵئەدات باشوور و ڕۆژئاوای کوردستان بە تەواوەتی داگیر بکات و بەناوی پاراستنی خاکەکەی هەنگاو بە هەنگاو سنوورەکانی خۆی بباتەوە کاتی جەنگی یەکەمی جیهانی و لەوەش زیاتر چاوی لە سەر داگیرکردنی موسڵ و کەرکوکە.

بەردوومانکردنی ناوچە سنوریەکانی باشوری کوردستان لە لایەن فڕۆکە جەنگییەکان و تۆپخانەکانی تورکیای دوژمن لە ناو خاکی کوردستان بێ ڕێزی و سوکایەتییە بۆ گەل و نیشتمان و، هەرلایەنێک ڕێگە بەو بەردومانکردنە بدات ئەوە بەشێک خیانەتێکی نەتەوەییە و جێی ریسواو شەرمەزارییە و، لە راستیدا بەردەوامی ئەو بەردوومانانە بۆ هەموو شوێنەکانی کارێکی نارەوا و نامرۆڤانەیە و ئاسایشی وڵات و خەڵکی گوندەکانی خستوەتە مەترسییەوە بە جۆرێک ناتوانن لە شوێن و زێدی باوباپیرانی خۆیان بە ئارامی بژێن و، ئازادانە بەردەوام بن لە کاری رۆژانەیان وەک: کشتوکاڵی و بەخێوکردنی ئاژەڵ و هەنگ و بایخدان بە باخ و رەزەکانیان.

لە سەرەتای مانگی نیسانی ئەمساڵ لەپر ناوی زینی وەرتێ بوو بە جێی باسکردن وەك رووداوێکی گرنگ و، بووە هۆی گرژی و ئاڵۆزی لە نیوان پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتی نیشتمانی کوردستان و هەردولا هێزیان بۆ ناوچەکە جولاندو، حکومەتی کوردستان ئەڵێت بۆ ریگری لە پەتای کۆرۆنا هێزمان ناردووەو ئەمەش راست نییە چونکە زینی وەرتێ نزیکەی 50 ـــ 70 کیلۆمەتر لە سنوری ئێران دوورەو کەس بەو لێدوانەی حکومەت باوەر ناکات و، خەڵکی ناوچەکە باسی ئەوە ئەکەن کە کەسانێکی بێگانە بینراون ئامێرو کەرەسەتەی سیخوری هەواڵگیریان پێ بووە وەك : دەزگای پەیوەندی و بێتەل و کامێراو دووربین و شتی

ترو هەندی کەس ئەڵێن بێگانەکان بە زمانی تورکی قسەیان کردووە.
لە نووسینێکی پێشتر ئاماژەم بەوەداوە : تورکیا بەهۆی داگیرکردنی چەندین ناوچەی باشووری کوردستانی بووەتە خاوەن دەسەڵات و سەربەستانە هاتووچۆ ئەکات و، سیخورەکانی لەناو خاکی کوردستان بڵاوکردووەتەوە، پەیوەندی تورکیاو هەرێمی کوردستان لە خزمەتی تاقمی ئەردۆگانی تیرۆریست و ئاگپارتییەو، بە پێی بەرپرسانی تورکیاو کوردستان پەیوەندیی تورکیا لەگەڵ هەرێمی کوردستان، پەیوەندی غازو نەوتەو، هیچ پەیوەندییەکی بە سەربەخۆیی کوردستان نییە وەک بانگەشەی بۆ ئەکەن و، راستییەکەی ئەوەیە ڕوسیا غاز لە تورکیا ئەبرێت و، ئەوانیش لە هەرێمی کوردستان بە مفت و هەرزان وەریئەگرن، هەروەک چۆن نەوتی هەرێمیشیان بە تاڵان وەرگرتوە، شایانی وەبیرهێنانەوەیە پێشتر (بەرپرسانی پارتی دیموکراتی کوردستان لە سەر زاری کەمال کەرکوکی ئەندامی مەکتەبی سیاسی باسیان لەوە کردووە کە تورکیا یارمەتیی هەرێم ئەدات بەسەربەخۆیی !) .
سوپای تورکیا لەهەردوو پارێزگای هەولێر و دهۆك بۆ قووڵی 30 ـــ 35 کیلۆمەتر هاتووەتە ناو خاکی هەرێمی کوردستانەوەو ، ژمارەی ئەو یەکە تورکیانەی لەو ناوچانە وەك زانراوە ئەگاتە 19 یەکە لەگەڵ کەلوپەل و تفاقی سەربازی مۆدێرن لە تانك وتۆپی جۆراوجۆرو دۆشکاو لە هەندی ناوچەش سەکۆی نیشتنەوەی هەلیکۆپتەر هەیە.
ئەمە یەکەم جار نییە ئاڵۆزی و گرژی ئەکەوێتە نێوان یەکێتی و پارتی و، هەردولا دەستی باڵایان هەبووە لە کوشتنی یەکترو، تاوانبارن بە کوشتنی پێشمەرگەو رۆڵەکانی گەل لە پێناو بەهێزگردنی دەسەڵاتی بنەماڵەی بارزانی و تاڵەبانی و هیچی ترو ، شێوازی مامەڵەکردنی دەزگاکانی راگەیاندنی هەردوو حیزب لەگەڵ رووداوەکاندا زبرو ئاگرینەو چاندنی رق و کینەیەو، دەستی باڵایان لە تۆمەت بەخشینەوە و ناوزراندنی یەکتر هەیەو ، لە دزینی نەوت و غازو دابشکردنی سامانی هەرێمی کوردستان بەشدارن وەك خۆیان ئەڵێن : ئێمە شەریکین و دوو هاوپەیمانی ستراتیجین بەبێ یەکتر ناتوانین وڵات بەرێوەبەرین بەڵام چۆن بەرێوەبردنێك ، کەڵەکەکردنی قەیرانەکان و لە ماوەی 28 ساڵ نەیانتوانی کارەباو ئاوی خواردنەوەی پاك و شایستە بۆ خەڵك دابین بکەن و مووچەی فەرمانبەران و مامۆستایان و کرێکاران بدەن و، هەردوولا بوونەتە دەستکەلاو کرێگرتەی وڵاتانی دەوروبەر بەتایبت تورکیاو ئێران
بۆ وەبیرهێنانەوە جارێکیان لەپەرلەمانی کوردستان سەرۆکی پێشووی هەرێمی کوردستان مەسعود بارزانی وتی : منو مام جەلال تاڵەبانی لەشەڕی براکوژیدا بێ گوناهین و ، ئەگەر هەردووکمان دادگایی

بکرێین، رەنگە منو ئەو بێ گوناه بین، هەرچەندە شەرمەزارییە کە
ل□ بەرپرسیاریەتی هەڵبێین، بەڵام ئیدی توشی ئەو روداوە بوینو
پێویستە لێکۆڵینەوەی تیا بکرێت، بەهەر حاڵ وانەیەکی باش بوو بۆ
ئێمە ، بەڵی ئەوان بێ گوناهن، پێشمەرگەی هەردوولا بوونە قوربانی و
هەزارانی تریش سەقەت و بێ سەرو شوێنن و، لەمرۆشدا کورو
ئامۆزاکانیان نیازیان گەرمکردنی یارییە قیزەوەنەکەیە بۆ ئەوەی
خوێنی زیاتر برژێت و ، جێی خۆشحاڵییە پێشمەرگەی هەردوولا رازی نین
بە شەری ناوخۆ هەرچەندە حوڵاندنی هێز بۆ زینی وەرتێ گرژی و
دڵەراوکێی دروستکردووەو، ئەوەش کاردانەوەی جۆراوجۆری
لێکەوتووتەوەو، خەڵکی وەرتێ و دۆڵی شاورێ داوا ئەکەن
بەرژەوەندییە باڵاکانی کوردستان لە بەرچاو بگرن و، هەروا رێگە لە
پلان و خەونی دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستان بگرن و بە زووترین
کات هەردولا هێزەکانیان لە زینی وەرتێ بکشێنەوە.
ماوەیەکە بۆدوومانی فرۆکە جەنگییەکانی تورکیا چرتر بووەتەوەو پشت
بە فرۆکەی بێفرۆکەوان وچاوساخ و سیخورەکانی لەناو کوردستان
ئەبەستێت و، لە رێی هێزی تۆپخانەکانییەوە جاروبار خاکی کوردستان
ئەکوتێت و، بەوەش نەوەستاوەو، پەیتا هێز ئەهێنێت بۆ ناو
قوڵایی خاکی کوردستان و، دیارە هاتن و هێنانی هەر هێزێکی بێگانە
بۆ ناو خاکی کوردستان کارێکی باش و راست نییەو، لێرەدا دەرئەکەوێت
کە تورکیا دوژمنایەتی کورد لە باکورو لە باشورو شوێنەکانی تر
ئەکات و ، لە ئێستادا تورکیا بەشێوەیەکی جیاوازتر لە ڕابردوو بە
ئاشکرا هاتووەتە نێو قوڵایی خاکی هەرێمی کوردستان و ڕۆژانە
هاوڵاتیان بەئاسانی ئە‌توانن سەربازانی تورکیا و جموجوڵەکانیان
ببینن، لەبەرامبەریشدا حکومەتی هەرێمی کوردستان و حکومەتی عێراق
بێدەنگییان لەئاست لەشکرکێشیی و بۆردوومانەکانی تورکیا
هەڵبژاردووە.
هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان لە هاتنە کایەی ئەم بارودۆخە
نەخوازراوەی زینی وەرتێ نیگەرانن بۆیە پێویستە بە زووترین کات
کێشەکان بە دانوستان و دیالۆگ و گفتوگۆ چارەسەر بکرێن و، رێگا
نەدرێت گرژی و ئاڵۆزییەکانی ئەو دەڤەرە تەشەنە بکات و، ئەبێت
پارتی و یەکێتی دوور لە بەرژەوەندی تەسکی حزبایەتی کاربکەن لە
پێناو ئایندەی گەڵی کوردستان و، هەوڵ بدەن لە گەڵ حزبەکانی تری
کوردستان و گەلی کوردستان بۆ دۆزینەوەی رێگاچارەیەك بۆ
قەیرانەکانی کوردستان و نەهێشتنی بارگرژی زینی وەرتێ.

3/5/2020